

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia [...] r.
C

Projekt

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR .../...

z dnia [...] r.

zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1702/2003 ustanawiające zasady wykonawcze dla certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i wyposażenia w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska oraz dla certyfikacji organizacji projektujących i produkujących

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

Projekt

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR .../...

z dnia [...] r.

zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1702/2003 ustanawiające zasady wykonawcze dla certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i wyposażenia w zakresie zdadności do lotu i ochrony środowiska oraz dla certyfikacji organizacji projektujących i produkujących

KOMISJA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 100 ust. 2, uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające dyrektywę Rady 91/670/EWG, rozporządzenie (WE) nr 1592/2002 i dyrektywę 2004/36/WE¹ (zwane dalej „rozporządzeniem podstawowym”), a w szczególności jego art. 5 ust. 5,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wraz z zastąpieniem rozporządzenia (WE) nr 1592/2002 rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 zakres art. 5 dotyczącego zdadności do lotu został rozszerzony w sposób uwzględniający elementy oceny zgodności operacyjnej w przepisach wykonawczych dotyczących certyfikacji typu.
- (2) Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (zwana dalej „Agencją”) uznała za konieczne zaproponowanie zmian rozporządzenia Komisji (WE) nr 1702/2003 w celu umożliwienia Agencji zatwierdzania danych dotyczących zgodności operacyjnej w ramach procesu certyfikacji typu.
- (3) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu oparte są na opinii wydanej przez Agencję² zgodnie z art. 17 ust. 2 lit. b) i art. 19 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 216/2008.
- (4) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią³ Komitetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego ustanowionego na mocy art. 65 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 216/2008.
- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie Komisji (WE) nr 1702/2003.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 1702/2003 wprowadza się następujące zmiany:

¹ Dz.U. L 79 z 19.3.2008, s. 1.

² Opinia nr 06/2008.

³ (Dotychczas niewydana).

1. w art. 1 ust. 2 dodaje się lit. i) w brzmieniu:
„i) „użytkownik z Unii Europejskiej” oznacza użytkownika posiadającego główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim”.
2. dodaje się art. 2f w brzmieniu:

„Artykuł 2f

Dane dotyczące zgodności operacyjnej

1. Posiadacz certyfikatu typu statku powietrznego wydanego przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, zamierzający dostarczyć nowy statek powietrzny użytkownikowi z Unii Europejskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia lub po tym terminie, uzyskuje zatwierdzenie zgodnie z częścią 21A.21 lit. e) z wyjątkiem zatwierdzenia minimalnego programu szkolenia kwalifikującego do uzyskania uprawnień personelu poświadczającego obsługę techniczną dotyczących typu statku powietrznego i zatwierdzenia źródłowych danych dowodowych statku powietrznego używanych do obiektywnej kwalifikacji symulatora lub symulatorów. Zatwierdzenie uzyskuje się w ciągu dwóch lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia lub przed rozpoczęciem eksploatacji przez użytkownika z Unii Europejskiej, w zależności od tego, który termin przypada później. Dane dotyczące zgodności operacyjnej mogą ograniczać się do dostarczonego modelu.
2. Wnioskujący o certyfikat typu statku powietrznego, dla którego wniosek został złożony przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, a certyfikat typu nie został wydany przed wejściem w życie rozporządzenia, uzyskuje zatwierdzenie zgodnie z częścią 21A.21 lit. e) z wyjątkiem zatwierdzenia minimalnego programu szkolenia kwalifikującego do uzyskania uprawnień personelu poświadczającego obsługę techniczną dotyczących typu statku powietrznego i zatwierdzenia źródłowych danych dowodowych statku powietrznego używanych do obiektywnej kwalifikacji symulatora lub symulatorów. Zatwierdzenie uzyskuje się w ciągu dwóch lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia lub przed rozpoczęciem eksploatacji przez użytkownika z Unii Europejskiej, w zależności od tego, który termin przypada później. Ustalenia dotyczące zgodności poczynione przez organy w ramach procesów prowadzonych przez Operacyjną Radę Oceniającą w ramach odpowiedzialności Wspólnych Władz Lotniczych (JAA) lub EASA przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia są przyjmowane do wiadomości przez EASA bez dodatkowej weryfikacji.
3. Sprawozdania Operacyjnej Rady Oceniającej wydane zgodnie z procedurami JAA lub przez Agencję przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia uznaje się za dane dotyczące zgodności operacyjnej zatwierdzone zgodnie z częścią 21A.21 lit. e) i uznaje się je za uwzględnione w odpowiednim certyfikacie typu. Dane te są wyróżnione w danych obowiązkowych lub danych zalecanych zgodnie z właściwymi specyfikacjami certyfikacyjnymi wydanymi przez Agencję.
4. Posiadacze certyfikatu typu zawierającego dane dotyczące zgodności operacyjnej uzyskują, stosownie do przypadku, zatwierdzenie rozszerzenia zakresu zatwierdzenia organizacji projektującej lub procedur analogicznych do zatwierdzenia organizacji projektującej, aby uwzględnić aspekty zgodności operacyjnej w ciągu dwóch lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia”.

3. Załącznik (część 21) do rozporządzenia Komisji (WE) 1702/2003 zostaje zmieniony zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Wejście w życie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1 w ciągu trzech lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia zmiany podczęści D i E części 21 nie będą obowiązkowe dla wnioskujących o zatwierdzenie zmiany certyfikatu typu oraz dla wnioskujących o uzupełniający certyfikat typu.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Komisji
[...]
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

W załączniku (część 21) do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1702/2003 wprowadza się następujące zmiany:

1. w pkt 21A.14 lit. b) ppkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4. silnikiem lub śmigłem posiadającym certyfikat typu wydany zgodnie z mającymi zastosowanie specyfikacjami certyfikacyjnymi dla motoszybowców; lub”
2. w pkt 21A.15 dodaje się lit. d) w brzmieniu:
„d) Wniosek o certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu dla statku powietrznego zawiera lub po złożeniu wniosku początkowego zostaje uzupełniony o wniosek o zatwierdzenie danych dotyczących zgodności operacyjnej, obejmujący stosownie do przypadku:
 1. minimalny program szkolenia kwalifikującego do uzyskania uprawnień pilota dotyczących typu statku powietrznego, obejmujący określenie uprawnień na typ;
 2. określenie zakresu źródłowych danych dowodowych statku powietrznego używanych do obiektywnej kwalifikacji symulatora lub symulatorów, związanych ze szkoleniem kwalifikującym do uzyskania uprawnień pilota dotyczących typu statku powietrznego, lub danych tymczasowych służących do ich tymczasowej kwalifikacji;
 3. minimalny program szkolenia kwalifikującego do uzyskania uprawnień personelu poświadczającego obsługę techniczną dotyczących typu statku powietrznego, obejmujący określenie uprawnień na typ;
 4. określenie typu lub wariantu dla personelu pokładowego oraz danych dotyczących typu statku powietrznego wykorzystywanych do szkolenia personelu pokładowego;
 5. główny wykaz minimalnego wyposażenia; oraz
 6. inne elementy zgodności operacyjnej danego typu”.
3. pkt 21A.16 otrzymuje brzmienie:
„21A.16A Specyfikacje certyfikacyjne
Agencja wyda, zgodnie z art. 19 rozporządzenia podstawowego, specyfikacje certyfikacyjne, w tym specyfikacje certyfikacyjne w zakresie danych dotyczących zgodności operacyjnej, jako standardowy sposób wykazania spełnienia przez wyroby, części i wyposażenie odpowiednich podstawowych wymagań określonych w załącznikach I, III i IV do rozporządzenia podstawowego. Specyfikacje takie będą dostatecznie szczegółowe i konkretne, aby wskazać wnioskującemu warunki, które należy spełnić dla uzyskania, zmiany lub uzupełnienia certyfikatu”.
4. pkt 21A.16B otrzymuje brzmienie:
„21A.16B Warunki specjalne
a) Agencja ustanowi dla danego wyrobu specjalne, szczegółowe przepisy techniczne, nazwane warunkami specjalnymi, jeżeli dane specyfikacje certyfikacyjne nie zawierają norm bezpieczeństwa adekwatnych lub właściwych dla tego wyrobu, w następujących przypadkach:

1. wyrób wykazuje nowatorskie cechy konstrukcyjne lub nietypowe dla praktyk projektowych, w oparciu o które opracowano stosowne specyfikacje certyfikacyjne; lub
 2. zamierzone użytkowanie wyrobu jest nietypowe; lub
 3. doświadczenie wynikające z użytkowania podobnych wyrobów lub wyrobów posiadających podobne cechy konstrukcyjne wskazuje, że mogą powstać stany niebezpieczne.
- b) Warunki specjalne zawierają takie normy bezpieczeństwa, jakie Agencja uzna za niezbędne dla osiągnięcia poziomu bezpieczeństwa równoważnego poziomowi określonemu we właściwych specyfikacjach certyfikacyjnych”.

5. pkt 21A.17 otrzymuje brzmienie:

„21A.17A Podstawa certyfikacji typu

- a) Zgłaszana podstawa certyfikacji typu dla wydania certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu powinna zawierać:
1. mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne ustanowione przez Agencję, które obowiązują w dniu złożenia wniosku o certyfikat, chyba że:
 - i) Agencja ustanowiła inaczej; lub
 - ii) zachowanie zgodności ze zmianami, które wchodzi w życie w terminie późniejszym, jest wybrane przez wnioskującego lub jest wymagane na mocy lit. c) i d).
 2. wszelkie warunki specjalne określone zgodnie z pkt 21A.16B lit. a).
- b) Wniosek o certyfikację typu samolotów dużych i wiroplątów dużych jest ważny przez pięć lat, a wniosek o każdy inny certyfikat typu jest ważny przez trzy lata, chyba że wnioskujący wykaże w chwili składania wniosku, że jego wyrób wymaga dłuższego okresu na opracowanie projektu, prace badawczo-rozwojowe i wykonanie prób, a Agencja zatwierdzi dłuższy okres.
- c) W przypadku gdy certyfikat typu nie został wydany lub oczywistym jest, że nie zostanie wydany w okresie czasu przewidzianym na mocy lit. b), wnioskujący może:
1. złożyć nowy wniosek o certyfikat typu i spełnić wszystkie postanowienia lit. a) mające zastosowanie do pierwotnego wniosku; lub
 2. złożyć wniosek o przedłużenie pierwotnego wniosku i spełnić wymagania mających zastosowanie specyfikacji certyfikacyjnych, obowiązujących w dniu wskazanym przez składającego wniosek, jednakże nie wcześniejszym niż data poprzedzająca dzień wystawienia certyfikatu typu według limitu czasowego ustanowionego dla pierwotnego wniosku na mocy lit. b).
- d) Jeżeli składający wniosek zdecyduje się spełnić wymagania wynikające ze zmiany specyfikacji certyfikacyjnych obowiązującej po złożeniu wniosku o certyfikat typu, to powinien on również spełnić wymagania wynikające z każdej innej zmiany, którą Agencja uzna za bezpośrednio związaną z jego wnioskiem”.

6. dodaje się pkt 21A.17B w brzmieniu:

„21A.17B Podstawa certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej

- a) Agencja powiadamia wnioskującego o podstawie certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej. Zawiera ona:
1. mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne dotyczące danych dotyczących zgodności operacyjnej wydane zgodnie z pkt 21A.16A, które obowiązują w dniu złożenia wniosku lub uzupełnienia wniosku, chyba że:
 - i) Agencja dopuszcza inne sposoby wykazania spełnienia odpowiednich podstawowych wymagań określonych w załącznikach I, III i IV do rozporządzenia podstawowego; lub
 - ii) wnioskujący wybierze zachowanie zgodności ze zmianami, które wchodzi w życie w terminie późniejszym.
 2. wszelkie warunki specjalne określone zgodnie z pkt 21A.16B lit. a).
- b) Jeżeli składający wniosek zdecyduje się spełnić wymagania wynikające ze zmiany specyfikacji certyfikacyjnych obowiązujących po złożeniu wniosku o certyfikat typu, to powinien on również spełnić wymagania wynikające z każdej innej zmiany, którą Agencja uzna za bezpośrednio związaną z jego wnioskiem”.

7. pkt 21A.20 otrzymuje brzmienie:

„21A.20 Zgodność z podstawą certyfikacji typu, podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska naturalnego

- a) Wnioskujący o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu wykazuje zgodność z właściwą podstawą certyfikacji typu, właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska naturalnego oraz udostępnia Agencji środki wykorzystane do wykazania tej zgodności.
- b) Wnioskujący oświadcza, że wykazał zgodność z całością mającej zastosowanie podstawy certyfikacji typu, podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska.
- c) W przypadku gdy wnioskujący posiada odpowiednie zatwierdzenie organizacji projektującej, oświadczenie wymagane według lit. b) składa się zgodnie z postanowieniami podczęści J”.

8. w pkt 21A.21 lit.) b) i lit. c) ppkt 1 otrzymują nowe brzmienie oraz dodaje się lit. e) i f) w brzmieniu:

„b) złożeniu oświadczenia, o którym mowa w pkt 21A.20 lit. b); oraz

c) wykazaniu, że:

1. wyrób, który ma być certyfikowany, spełnia odpowiednią podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska naturalnego określone zgodnie z pkt 21A.17A i 21A.18;

e) w przypadku certyfikatu typu statku powietrznego – wykazaniu, że dane dotyczące zgodności operacyjnej są zgodne z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej określoną zgodnie z pkt 21A.17B.

f) W drodze odstępstwa od lit. e) certyfikat typu statku powietrznego może zostać wydany przed wykazaniem zgodności z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej. W tym przypadku ważność certyfikatu typu zależy od wykazania przez wnioskującego zgodności z podstawą certyfikacji danych

dotyczących zgodności operacyjnej przed powstaniem konieczności wykorzystania tych danych przez ośrodek szkolenia lub użytkownika z Unii Europejskiej. W drodze odstępstwa od pkt 21A.20 w oświadczeniu, o którym mowa w lit. b), podaje się termin wykazania zgodności.

9. pkt 21A.23 otrzymuje brzmienie:

„21A.23 Wydanie ograniczonego certyfikatu typu

a) Dla statku powietrznego niespełniającego postanowień pkt 21A.21 lit. c) wnioskujący nabywa prawa otrzymania ograniczonego certyfikatu typu, wydanego przez Agencję, po:

1. spełnieniu wymagań odpowiedniej podstawy certyfikacji typu ustanowionej przez Agencję i zapewniającej odpowiednie bezpieczeństwo w odniesieniu do przewidzianego użytkowania statku powietrznego oraz mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska;
2. jednoznacznym oświadczeniu, że jest przygotowany do spełnienia postanowień pkt 21A.44;
3. w przypadku ograniczonego certyfikatu typu statku powietrznego – wykazaniu, że dane dotyczące zgodności operacyjnej są zgodne z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej określoną zgodnie z pkt 21A.17B.

b) W drodze odstępstwa od lit. a) ppkt 3 wnioskujący może oświadczyć, że oświadczenie o zgodności z podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej zostanie złożone po dacie wydania ograniczonego certyfikatu typu, lecz przed powstaniem konieczności wykorzystania tych danych przez ośrodek szkolenia lub użytkownika z Unii Europejskiej.

c) Silnik lub śmigło, lub jedno i drugie, zamontowane na statku powietrznym:

1. mają certyfikat typu wydany lub określony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem; lub
2. wykazano ich zgodność ze specyfikacjami certyfikacyjnymi niezbędnymi dla zapewnienia bezpiecznego lotu statku powietrznego”.

10. w pkt 21A.31 lit. a) ppkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3. zatwierdzonej sekcji ograniczeń zdatności do lotu w instrukcjach zapewnienia ciągłej zdatności do lotu zgodnie z definicją we właściwych specyfikacjach certyfikacyjnych; oraz”

11. w pkt 21A.33 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) Wnioskujący wykona wszystkie inspekcje i próby niezbędne dla wykazania zgodności z właściwą podstawą certyfikacji typu, właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska”.

12. pkt 21A.41 otrzymuje brzmienie:

„21A.41 Certyfikat typu

Certyfikat typu i ograniczony certyfikat typu są uważane za zawierające projekt typu, ograniczenia użytkowe, arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie zdatności do lotu i emisji, mającą zastosowanie podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska, zgodność z którymi odnotowuje Agencja, oraz wszelkie inne warunki lub ograniczenia

określone dla wyrobu we właściwych specyfikacjach certyfikacyjnych i wymaganiach ochrony środowiska. Certyfikat typu statku powietrznego i ograniczony certyfikat typu obejmują, ponadto, właściwą podstawę certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej, dane dotyczące zgodności operacyjnej i arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie hałasu. Arkusz danych do certyfikatu typu dla silnika zawiera zapisy dotyczące zgodności w zakresie emisji”.

13. w pkt 21A.44 lit. a) otrzymuje brzmienie:

a) podejmuje zobowiązania ustanowione w pkt 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.55, 21A.57, 21A.61 oraz 21A.62; i, w tym celu, utrzymuje zgodność z wymaganiami warunkującymi możliwość ubiegania się o certyfikat na mocy pkt 21A.14; oraz

14. pkt 21A.55 otrzymuje brzmienie:

„21A.55 Przechowywanie dokumentacji

Wszelkie związane informacje projektowe, rysunki i sprawozdania z prób, w tym zapisy inspekcyjne dotyczące wyrobu poddawanych próbom, pozostają w posiadaniu posiadacza certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu do dyspozycji Agencji i są przechowywane celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdadności do lotu, ciągłej zgodności operacyjnej oraz zgodności z mającymi zastosowanie dla wyrobu wymogami ochrony środowiska”.

15. pkt 21A.57 otrzymuje brzmienie:

„21A.57 Podręczniki

Posiadacz certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu opracowuje, utrzymuje i aktualizuje egzemplarze wzorcowe wszystkich podręczników wymaganych dla danego wyrobu przez właściwą podstawę certyfikacji typu, właściwą podstawę certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogi ochrony środowiska i, na żądanie Agencji, udostępnia ich kopie”.

16. dodaje się pkt 21A.62 w brzmieniu:

„21A.62 Dostępność danych dotyczących zgodności operacyjnej

Posiadacz certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu udostępnia:

a) co najmniej jeden zbiór kompletnych danych dotyczących zgodności operacyjnej przygotowany zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej wszystkim znanym użytkownikom statku powietrznego z Unii Europejskiej przed powstaniem konieczności wykorzystania danych dotyczących zgodności operacyjnej przez ośrodek szkolenia lub użytkownika z Unii Europejskiej; oraz

b) wszelkie zmiany danych dotyczących zgodności operacyjnej wszystkim znanym użytkownikom statku powietrznego z Unii Europejskiej; oraz

c) na żądanie odpowiednie dane określone w lit. a) i b) powyżej

1. właściwemu organowi odpowiedzialnemu za weryfikację zgodności z jednym lub kilkoma elementami tego zbioru danych dotyczących zgodności operacyjnej; oraz

2. każdej osobie, która musi zachować zgodność z jednym lub kilkoma elementami tego zbioru danych dotyczących zgodności operacyjnej”.

17. pkt 21A.90 otrzymuje brzmienie:

„21A.90 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedury dla zatwierdzania zmian w certyfikatach typu oraz ustanawia prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie takich zatwierdzeń i ich posiadaczy. W niniejszej podczęści odniesienia do certyfikatów typu powinny być rozumiane jako odniesienia do certyfikatu typu i ograniczonego certyfikatu typu”.

18. pkt 21A.91 otrzymuje brzmienie:

„21A.91 Klasyfikacja zmian w certyfikacie typu

Zmiany w projekcie certyfikatu klasyfikowane są jako drobne i jako poważne. „Drobna zmiana” to taka, która nie ma znaczącego wpływu na masę, wyważenie, wytrzymałość konstrukcji, niezawodność, charakterystyki eksploatacyjne, hałas, upust paliwa, emisję spalin, dane dotyczące zgodności operacyjnej lub inne właściwości mające wpływ na zdatność wyrobu do lotu. Bez uszczerbku dla pkt 21A.19 wszelkie inne zmiany są „zmianami poważnymi” zgodnie z niniejszą podczęścią. Zmiany poważne i drobne zatwierdzane są zgodnie z pkt 21A.95 i 21A.97, stosownie do przypadku, i muszą być odpowiednio zidentyfikowane”.

19. pkt 21A.92 otrzymuje brzmienie:

„21A.92 Kwalifikowalność

- a) Na mocy niniejszej podczęści jedynie posiadacz certyfikatu typu może wnioskować o zatwierdzenie poważnej zmiany w certyfikacie typu; pozostali wnioskujący o poważną zmianę w certyfikacie typu składają wnioski na mocy podczęści E.
- b) Każda osoba fizyczna lub prawna może wnioskować o zatwierdzenie drobnej zmiany w certyfikacie typu na mocy niniejszej podczęści”.

20. pkt 21A.93 otrzymuje brzmienie:

„21A.93 Wniosek

Wniosek o zatwierdzenie zmiany w certyfikacie typu składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję i zawiera:

- a) opis zmiany wskazujący
 1. wszystkie części certyfikatu typu i zatwierdzonych podręczników, na które zmiana ma wpływ; oraz
 2. specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska, w oparciu o które zmiana została zaprojektowana, aby spełniać wymagania pkt 21A.101.
- b) wskazanie każdej powtórnej kontroli niezbędnej dla wykazania zgodności zmienionego wyrobu z właściwymi specyfikacjami certyfikacyjnymi i wymogami ochrony środowiska naturalnego.
- c) Jeżeli zmiana ma wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, wniosek zawiera lub po złożeniu wniosku początkowego zostaje uzupełniony o niezbędne zmiany w danych dotyczących zgodności operacyjnej”.

21. pkt 21A.95 otrzymuje brzmienie:

„21A.95 Zmiany drobne

Zmiany drobne w certyfikacie typu klasyfikowane są i zatwierdzane:

- a) przez Agencję; lub

- b) przez odpowiednio zatwierdzoną organizację projektującą zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją”.

22. pkt 21A.97 otrzymuje brzmienie:

„21A.97 Zmiany poważne

- a) Wnioskujący o zatwierdzenie poważnej zmiany:
1. przedkłada Agencji dane uzasadniające wraz ze wszelkimi niezbędnymi danymi opisowymi do włączenia do projektu typu;
 2. wykazuje, że zmieniony wyrób spełnia mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne, w tym w stosownych przypadkach specyfikacje dotyczące danych dotyczących zgodności operacyjnej, i wymogi ochrony środowiska, zgodnie z wyszczególnieniem w pkt 21A.101;
 3. składa oświadczenie, że wykazał zgodność z mającą zastosowanie podstawą certyfikacji typu, a w stosownych przypadkach z podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej, i wymogami ochrony środowiska i przedstawia Agencji podstawę, w oparciu o którą składa to oświadczenie;
 4. w przypadku gdy wnioskujący posiada odpowiednie zatwierdzenie organizacji projektującej, składa on oświadczenie, o którym mowa w lit. a) ppkt 3, w oparciu o postanowienia podczęści J;
 5. spełnia postanowienia pkt 21A.33 i, w przypadku gdy jest to stosowne, pkt 21A.35.
- b) Zatwierdzenie poważnej zmiany w certyfikacie projektu typu ogranicza się do tej lub tych konkretnych konfiguracji w projekcie typu, wobec których dokonywana jest zmiana”.

22. pkt 21A.101 otrzymuje brzmienie:

„21A.101 Określenie mających zastosowanie specyfikacji certyfikacyjnych i wymogów ochrony środowiska naturalnego

- a) Wnioskujący o zmianę w certyfikacie typu wykazuje, że zmieniony wyrób spełnia wymagania specyfikacji certyfikacyjnych, które mają zastosowanie do zmienionego wyrobu i obowiązują w dniu złożenia wniosku o zmianę, oraz z mającymi zastosowanie wymogami ochrony środowiska naturalnego określonymi w pkt 21A.18.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a) wnioskujący może wykazać, że zmieniony wyrób spełnia wymagania wcześniejszej zmiany do specyfikacji certyfikacyjnych, określonych w lit. a), oraz wszelkich innych specyfikacji certyfikacyjnych, które Agencja uzna za bezpośrednio związane ze zmianą. Jednakże wcześniej zmienione specyfikacje certyfikacyjne nie mogą poprzedzać odnośnych specyfikacji certyfikacyjnych, włączonych poprzez odniesienie w certyfikacie typu. Wnioskujący może wykazać zgodność z wcześniejszą zmianą do specyfikacji certyfikacyjnych dla każdego z następujących:
1. zmiany uznanej przez Agencję za nieznaczącą. Celem stwierdzenia, czy dana zmiana jest znacząca, Agencja analizuje ją w kontekście wszelkich wcześniejszych istotnych zmian projektu i wszelkich związanych nowelizacji właściwych specyfikacji certyfikacyjnych uwzględnionych w certyfikacie typu

dla wyrobu. Zmiany spełniające którekolwiek z poniższych kryteriów są automatycznie uznawane za znaczące:

- i) Nie są zachowane ogólny układ lub zasady budowy.
 - ii) Założenia przyjęte do certyfikacji wyrobu, który ma być zmieniony, nie pozostają w mocy.
2. każdego obszaru, systemu, części lub wyposażenia, które Agencja uzna za nieobjęte skutkami wprowadzanej zmiany.
 3. każdego obszaru, systemu, części lub wyposażenia pozostających pod wpływem wprowadzanej zmiany, wobec których Agencja uznaje, że spełnienie wymagań specyfikacji certyfikacyjnych opisanych w lit. a) nie wpłynie w sposób istotny na poziom bezpieczeństwa zmienionego wyrobu lub byłoby niepraktyczne.
- c) Wnioskujący o zmianę na statku powietrznym (innym niż wiropląt) o ciężarze maksymalnym nie większym niż 2722 kg (6000 funtów) lub na nieturbinowym wiroplacie o ciężarze maksymalnym nie większym niż 1361 kg (3000 funtów) może wykazać, że zmieniony wyrób spełnia wymagania podstawy certyfikacji typu uwzględnione poprzez odniesienie w certyfikacie typu. Jednakże, jeżeli Agencja uzna zmianę za znaczącą w danym obszarze, to może ona nakazać spełnienie wymagań określonych w zmianie do podstawy certyfikacji typu uwzględnionej poprzez odniesienie w certyfikacie typu, a będącej w mocy w dniu złożenia wniosku, i każdej specyfikacji certyfikacyjnej uznanej przez Agencję za bezpośrednio związaną ze zmianą, chyba że Agencja równocześnie uzna, iż zgodność ze zmianą lub specyfikacją certyfikacyjną nie wpłynie w sposób istotny na poziom bezpieczeństwa zmienionego wyrobu lub byłaby niepraktyczna.
- d) Jeżeli Agencja uzna, że specyfikacje certyfikacyjne, będące w mocy w dniu złożenia wniosku o zmianę, nie zapewniają odpowiednich norm w odniesieniu do proponowanej zmiany, to wnioskujący musi również spełnić wszelkie warunki specjalne i zmiany do nich, nakazane na mocy postanowień pkt 21A.16B, dla zapewnienia poziomu bezpieczeństwa równoważnego ustanowionemu w specyfikacjach certyfikacyjnych będących w mocy w dniu złożenia wniosku o zmianę.
- e) Wniosek o zmianę w certyfikacie typu dla samolotów dużych i dużych wiroplątów jest ważny przez pięć lat, a wniosek o zmianę w każdym innym certyfikacie typu jest ważny przez trzy lata. W przypadku gdy zmiana nie została zatwierdzona lub oczywistym jest, że nie zostanie zatwierdzona w okresie czasu przewidzianym w niniejszej literze, wnioskujący może:
1. złożyć nowy wniosek o zmianę w certyfikacie typu i spełnić wszystkie postanowienia lit. a) mające zastosowanie do pierwotnego wniosku o zmianę; lub
 2. wystąpić o przedłużenie ważności pierwotnego wniosku i spełnić postanowienia lit. a) dla daty wejścia w życie wniosku, którą określa wnioskujący, nie wcześniejszej niż data poprzedzająca dzień zatwierdzenia zmiany według okresu ustanowionego na mocy niniejszej litery dla pierwotnego wniosku o zmianę.
- f) Jeżeli wniosek o zmianę w certyfikacie typu dla statku powietrznego zawiera lub po złożeniu wniosku początkowego zostaje uzupełniony o zmiany w danych

dotyczących zgodności operacyjnej, podstawę certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej określa się zgodnie z lit. a)–d) powyżej”.

23. pkt 21A.103 otrzymuje brzmienie:

„21A.103 Wydanie zatwierdzenia

a) Wnioskujący nabywa prawa do zatwierdzenia przez Agencję poważnej zmiany w certyfikacie typu, po:

1. złożeniu oświadczenia, o którym mowa w pkt 21A.97 lit. a) ppkt 3; oraz

2. wykazaniu, że:

i) zmieniony wyrób spełnia mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska, zgodnie z wyszczególnieniem w pkt 21A.101;

ii) niespełnione wymagania zdatności do lotu są równoważone przez czynniki, które zapewniają równoważny poziom bezpieczeństwa; oraz

iii) żadna cecha lub charakterystyka nie czyni wyrobu niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być certyfikowany;

3. w przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej – wykazaniu, że niezbędne zmiany w danych dotyczących zgodności operacyjnej są zgodne z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej określoną na podstawie pkt 21A.101 lit. f).

4. W drodze odstępstwa od ppkt 3 poważna zmiana w certyfikacie typu statku powietrznego może zostać zatwierdzona przed wykazaniem zgodności z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej. W tym przypadku ważność zatwierdzenia zależy od wykazania przez wnioskującego zgodności z podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej przed powstaniem konieczności wykorzystania tych danych przez ośrodek szkolenia lub użytkownika z Unii Europejskiej. W drodze odstępstwa od pkt 21A.97 w oświadczeniu, o którym mowa w ppkt 1, podaje się termin wykazania zgodności.

b) Drobną zmianą w certyfikacie typu zostanie zatwierdzona zgodnie z pkt 21A.95 jedynie, jeżeli zostanie wykazane, że zmieniony wyrób spełnia wymagania właściwych specyfikacji certyfikacyjnych, jak określono w pkt 21A.101”.

24. pkt 21A.105 otrzymuje brzmienie:

„21A.105 Przechowywanie dokumentacji

Dla każdej zmiany wszelkie związane informacje projektowe, rysunki i sprawozdania z prób, w tym zapisy inspekcyjne dotyczące zmienionego wyrobu poddawanego próbom, pozostają w posiadaniu wnioskującego do dyspozycji Agencji i są przechowywane celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdatności do lotu, ciągłej ważności danych dotyczących zgodności operacyjnej oraz zgodności z mającymi zastosowanie dla zmienionego wyrobu wymogami ochrony środowiska”.

25. w pkt 21A.107 lit. a) otrzymuje brzmienie:

a) Posiadacz zatwierdzenia drobnej zmiany w certyfikacie typu dostarcza co najmniej jeden zestaw związanych z tym zmian, jeżeli takie istnieją, do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu dla wyrobu, na którym drobna zmiana ma być

wprowadzona, opracowanych zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji typu, każdemu znanemu właścicielowi jednego lub większej liczby statków powietrznych, silników lub śmigieł, których zmiana dotyczy, w chwili ich dostawy lub, zależnie od tego, co będzie miało miejsce później, w chwili wydania pierwszego certyfikatu zdatości do lotu dla statku powietrznego, którego to dotyczy, a następnie udostępnia te zmiany do instrukcji na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie któregośkolwiek warunku podanego w tych instrukcjach.

26. dodaje się pkt 21A.108 w brzmieniu:

21A.108 Dostępność danych dotyczących zgodności operacyjnej

W przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej posiadacz zatwierdzenia drobnej zmiany udostępnia:

- a) co najmniej jeden zbiór zmian w danych dotyczących zgodności operacyjnej przygotowany zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej wszystkim znanym użytkownikom zmienionego statku powietrznego z Unii Europejskiej przed powstaniem konieczności wykorzystania danych dotyczących zgodności operacyjnej przez ośrodek szkolenia lub użytkownika z Unii Europejskiej; oraz
- b) wszelkie dodatkowe zmiany w zmodyfikowanych danych dotyczących zgodności operacyjnej wszystkim znanym użytkownikom zmienionego statku powietrznego z Unii Europejskiej; oraz
- c) na żądanie odpowiednie części zmian określonych w lit. a) i b) powyżej
 1. właściwemu organowi odpowiedzialnemu za weryfikację zgodności z jednym lub kilkoma elementami zmodyfikowanych danych dotyczących zgodności operacyjnej; oraz
 2. każdej osobie, która musi zachować zgodność z jednym lub kilkoma elementami tego zbioru danych dotyczących zgodności operacyjnej”.

27. pkt 21A.109 otrzymuje brzmienie:

„21A.109 Obowiązki i znakowanie EPA

Posiadacz zatwierdzenia drobnej zmiany w certyfikacie typu:

- a) podejmuje zobowiązania ustanowione w pkt 21A.4, 21A.105, 21A.107 i 21A.108; oraz
- b) wyszczególnia oznakowanie z uwzględnieniem liter EPA („Europejskie Zatwierdzanie Części”), zgodnie z pkt 21A.804 lit a)”.

28. pkt 21A.111 otrzymuje brzmienie:

„21A.111 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedury zatwierdzania zmian poważnych w certyfikatach typu według procedur dla uzupełniających certyfikatów typu oraz ustanawia prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie i posiadaczy tych certyfikatów”.

29. w pkt 21A.113 lit. b) otrzymuje brzmienie:

- „b) Wniosek o uzupełniający certyfikat typu zawiera opisy, wskazania i zmiany danych dotyczących zgodności operacyjnej wymagane przez pkt 21A.93. Ponadto wniosek powinien zawierać uzasadnienie wykazujące, że informacje stanowiące podstawę

tych wskazań są wystarczające bądź z własnych zasobów wnioskującego, bądź poprzez porozumienie z posiadaczem certyfikatu typu”.

30. w pkt 21A.118A lit. a) ppkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1. ustanowione w pkt 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.105, 21A.119, 21A.120A i 21A.120B;”

31. pkt 21A.119 otrzymuje brzmienie:

„21A.119 Podręczniki

Posiadacz uzupełniającego certyfikatu typu opracowuje, utrzymuje i aktualizuje egzemplarze wzorcowe wszystkich, niezbędnych dla uwzględnienia zmian wprowadzonych zgodnie z uzupełniającym certyfikatem typu, nowelizacji podręczników wymaganych dla danego wyrobu przez właściwą podstawę certyfikacji typu, podstawę certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogi ochrony środowiska naturalnego i, na żądanie Agencji, udostępnia ich kopie”.

32. tytuł pkt 21A.120 otrzymuje brzmienie:

„21A.120A Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu”

33. dodaje się pkt 21A.120B w brzmieniu:

„21A.120B Dostępność danych dotyczących zgodności operacyjnej

W przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej posiadacz uzupełniającego certyfikatu typu udostępnia:

- a) co najmniej jeden zbiór zmian w danych dotyczących zgodności operacyjnej przygotowany zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej wszystkim znanym użytkownikom zmienionego statku powietrznego z Unii Europejskiej przed powstaniem konieczności wykorzystania danych dotyczących zgodności operacyjnej przez ośrodek szkolenia lub użytkownika z Unii Europejskiej; oraz
- b) wszelkie dodatkowe zmiany w zmodyfikowanych danych dotyczących zgodności operacyjnej wszystkim znanym użytkownikom zmienionego statku powietrznego z Unii Europejskiej; oraz
- c) na żądanie odpowiednie części zmian określonych w lit. a) i b) powyżej
 1. właściwemu organowi odpowiedzialnemu za weryfikację zgodności z jednym lub kilkoma elementami zmodyfikowanych danych dotyczących zgodności operacyjnej; oraz
 2. każdej osobie, która musi zachować zgodność z jednym lub kilkoma elementami tego zbioru danych dotyczących zgodności operacyjnej”.

34. w pkt 21A.239 lit. a) ppkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zapewnienie, że projekt wyrobów, części i wyposażenia lub zmiany projektowe ich dotyczące spełniają właściwą podstawę certyfikacji typu, właściwą podstawę certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogi ochrony środowiska; oraz”

35. w pkt 21A.245 lit. a) i b) otrzymują brzmienie:

„a) Personel we wszystkich działach technicznych jest dostatecznie liczny i doświadczony oraz nadano mu odpowiednie pełnomocnictwa, by był zdolny do

należytego wykonywania powierzonego zakresu obowiązków i że powyższe wraz z warunkami lokalowymi, środkami i wyposażeniem jest adekwatne, by personel mógł spełniać założenia dla wyrobu w zakresie zdatności do lotu, zgodności operacyjnej i ochrony środowiska naturalnego.

- b) Istnieje kompletna i skuteczna koordynacja między działami i w obrębie działów — w zakresie zdatności do lotu, zgodności operacyjnej i zagadnień ochrony środowiska”.

36. pkt 21A.247 otrzymuje brzmienie:

„21A.247 Zmiany w systemie gwarantowania projektu

Po wydaniu zatwierdzenia organizacji projektującej każda zmiana w systemie gwarantowania projektu, istotna dla wykazywania zgodności wyrobu lub dla jego zdatności do lotu, zgodności operacyjnej lub w zakresie ochrony środowiska, podlega zatwierdzeniu przez Agencję. Wniosek o zatwierdzenie przedkładany jest Agencji w formie pisemnej. Przed wprowadzeniem zmiany organizacja projektująca wykazuje wobec Agencji, na podstawie przedłożenia propozycji zmian do podręcznika, że nadal będzie spełniać wymagania niniejszej podczęści”.

37. pkt 21A.251 otrzymuje brzmienie:

„21A.251 Warunki zatwierdzenia

Warunki zatwierdzenia powinny definiować rodzaje prac projektowych, kategorie wyrobów, części i wyposażenia, na które organizacja projektująca posiada zatwierdzenie organizacji projektującej, oraz funkcje i obowiązki zatwierdzone do wykonywania przez organizację pod względem zdatności do lotu, zgodności operacyjnej i charakterystyk hałasowych, upustu paliwa i emisji spalin wyrobów. Dla zatwierdzenia organizacji projektującej obejmującego certyfikację typu lub autoryzację ETSO dla pomocniczego źródła zasilania (APU) warunki zatwierdzenia powinny ponadto zawierać listę wyrobów lub APU. Warunki te wydawane są jako część zatwierdzenia organizacji projektującej”.

38. w pkt 21A.263 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej jest uprawniony, w zakresie warunków zatwierdzenia i zgodnie z odnośnymi procedurami systemu gwarantowania projektu, do:

1. klasyfikowania zmian w stosunku do certyfikatu typu i napraw jako „poważnych” lub „drobnych”,
2. zatwierdzania drobnych zmian w stosunku do certyfikatu typu i drobnych napraw”.

39. dodaje się pkt 21B.70 w brzmieniu:

„21B.70 Zatwierdzenie zmian w certyfikatach typu

Zatwierdzenie zmian w danych dotyczących zgodności operacyjnej jest zawarte w zatwierdzeniu zmiany w certyfikacie typu. Agencja stosuje jednak oddzielną klasyfikację i oddzielny administracyjny proces zatwierdzania w przypadku zmian w danych dotyczących zgodności operacyjnej”.